

1. NHỮNG TÁC ĐỘNG TÍCH CỰC CỦA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN ĐỐI VỚI CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.

- Hiện nay, cơ chế tín dụng của hầu hết các ngân hàng thương mại đang hướng dần vào minh bạch hoá và lành mạnh hoá. Do đó, các ngân hàng đều hết sức thận trọng trong đầu tư tín dụng. Việc huy động thêm vốn bằng các phát hành thêm cổ phần tăng vốn chủ sở hữu tạo điều kiện thuận lợi cho các ngân hàng trong đầu tư tín dụng.

Theo cơ chế hiện hành của các ngân hàng thương mại Việt Nam hiện nay đều có quy định cụ thể và chi tiết về hệ số tự tài trợ (tỷ lệ vốn chủ sở hữu/

Tổng nguồn). Hệ số này càng cao, ngân hàng càng có cơ sở để xem xét mở rộng tín dụng, đồng thời có thể hạn chế được các rủi ro mất vốn.

- Doanh nghiệp huy động vốn bằng phát hành thêm cổ phần, hoạt động có hiệu quả càng làm cho các ngân hàng yên tâm hơn, và đến lượt nó tác động ngược lại đến tổng thể nền kinh tế. Thị trường chứng khoán phát triển tạo ra hàng hoá phong phú đa dạng, kích thích các doanh nghiệp mở rộng sản xuất kinh doanh.

- Đối với kinh tế tư nhân cá thể, cùng với xu thế phát triển của thị trường chứng khoán cũng khuyến khích đầu tư, nâng cao hiệu quả kinh doanh.

Mục đích cuối cùng của người sản

xuất, kinh doanh là lợi nhuận. Do đó, lợi nhuận cao sẽ khuyến khích đầu tư, mở rộng sản xuất, mở rộng thị trường. Đồng thời kích thích cải tiến kỹ thuật, nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, hạ giá thành sản phẩm.

- Thị trường chứng khoán phát triển kéo theo sự phát triển của các công ty cổ phần, đây là loại hình công ty hết sức năng động, phù hợp với xu thế hiện nay, phù hợp với chiến lược đầu tư tín dụng của một số ngân hàng thương mại.

Hiện nay, nhận thức được những khó khăn, thách thức của thời kỳ mới các ngân hàng thương mại chủ yếu tập trung đầu tư vào các doanh nghiệp vừa và nhỏ, nhằm phát huy tính năng động hiệu quả, đồng thời có thể hạn chế và

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH, TÍN DỤNG ĐỂ THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN PHÁT TRIỂN ỔN ĐỊNH, AN TOÀN HIỆU QUẢ

Cùng với xu thế phát triển chung, thị trường chứng khoán sau khi đi vào hoạt động đã có một số tác động đến nền kinh tế nói chung và hệ thống các ngân hàng thương mại nói riêng. Trong những tháng vừa qua, xu thế biến động liên tục và chưa ổn định của thị trường chứng khoán đã tác động và ảnh hưởng không nhỏ đến chiến lược và kế hoạch kinh doanh của các ngân hàng thương mại.

phân tán rủi ro mất vốn.

2. NHỮNG HẠN CHẾ

Mặc dù thị trường chứng khoán có không ít tích cực như trên song cũng tồn tại một số hạn chế như sau:

- Hiện nay, một số doanh nghiệp lợi dụng việc phát hành thêm cổ phiếu để đánh bóng thương hiệu đẩy thị giá của cổ phiếu lên cao, có doanh nghiệp cao gấp 30-50 lần. Điều này không phản ánh đúng giá trị thực tế của doanh nghiệp. Do đó, thị trường chứng khoán sẽ còn liên tục có các bước điều chỉnh phù hợp. Vì vậy, về phía ngân hàng phải đánh giá chính xác thế mạnh và tiềm năng của doanh nghiệp để có chiến lược đầu tư đúng đắn, tránh tình trạng ngân hàng không nắm được thực tế tài chính của doanh nghiệp. Đây là một trong những nguy cơ rủi ro mất vốn đối với ngân hàng.

- Thị trường chứng khoán càng phát triển các doanh nghiệp làm ăn có hiệu quả càng có cơ hội quảng bá hình ảnh thương hiệu của mình. Song các ngân hàng cũng phải hết sức chú ý đến vấn đề mất an toàn theo hệ thống và phản ứng dây chuyền do thị trường chứng khoán mang lại.

Mặc dù thị trường chứng khoán là kênh huy động vốn có hiệu quả của doanh nghiệp song đây là lĩnh vực hết sức nhạy cảm, bất cứ một thông tin bất lợi nào liên quan đến doanh nghiệp đều có thể gây rủi ro và mang lại những hậu quả khôn lường, có thể đẩy doanh nghiệp vào tình trạng phá sản. Do vậy, phía ngân hàng phải thường xuyên cập nhật thông tin, nắm bắt chắc chắn tình hình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp để có đối sách ứng xử kịp thời.

- Dưới sức mạnh của lợi nhuận đạt được do mua bán cổ phiếu giai đoạn vừa qua, một số cá nhân đã gạt hái được những thành công lớn. Vì vậy, hiện nay rất nhiều cá nhân mua bán cổ phiếu và họ đặt niềm tin vào sự tăng trưởng của thị trường nhằm thu lợi nhuận lớn. Song đa phần những người mua bán chứng khoán chưa có kiến thức thực tế về thị trường chứng khoán, việc mua bán hầu hết qua cảm tính và do thông tin đồn thổi (nhất là thị trường OTC). Do đó, nguy cơ rủi ro của các cá nhân này là rất lớn.

- Trong giai đoạn vừa qua mặc dù

các ngân hàng thương mại đã có những biện pháp tích cực để kiểm soát chặt chẽ cho vay mua bán cổ phiếu cũng như cầm cố cổ phiếu. Song không ít cá nhân vẫn còn lợi dụng kẽ hở để lừa đảo ngân hàng. Vì vậy, việc kiểm tra, giám sát sử dụng vốn sau khi cho vay là hết sức cần thiết, nhằm tránh những tổn thất mà ngân hàng phải gánh chịu.

3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH, TÍN DỤNG ĐỂ THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN PHÁT TRIỂN ỔN ĐỊNH, AN TOÀN, HIỆU QUẢ.

a. Giải pháp vĩ mô

- Về phía Chính phủ và Ngân hàng Nhà nước: có cơ chế quản lý và giám sát chặt chẽ thị trường chứng khoán, thông qua ban hành các nghị định hướng dẫn cụ thể chi tiết các nhà đầu tư khi tham gia thị trường chứng khoán theo hướng phải minh bạch hoá và công khai hoá, tránh tình trạng các nhà đầu tư lợi dụng tung tin giả, đánh bóng thương hiệu nhằm mua bán theo giá ảo cổ phiếu. Đây là một tiềm ẩn rủi ro hết sức to lớn, có thể gây thiệt hại cho nền kinh tế nói chung và nhà đầu tư nói riêng.

Hiện nay, thị trường chứng khoán hoạt động ngày càng sôi động, lợi nhuận kỳ vọng thu được ngày càng cao. Do đó việc mở rộng huy động vốn bằng phát hành cổ phần là hết sức cần thiết, song Nhà nước cần có cơ chế để công khai hoá các thông tin về tình hình tài chính, nhân sự, về biến động của doanh nghiệp trong các năm tới, đặc biệt là phải có cơ chế cảnh báo rủi ro của chính doanh nghiệp đưa ra đối các nhà đầu tư đảm bảo nguyên tắc minh bạch hoá.

- Một trong các bất cập trong giai đoạn hiện nay đó là việc định giá doanh nghiệp khi cổ phần hoá. Việc định giá doanh nghiệp còn nhiều bất cập, đặc biệt là vấn đề về đất đai, việc doanh nghiệp được lựa chọn hình thức thuê đất hoặc mua lại đất khi cổ phần đã làm xuất hiện một số vấn đề sau:

+ Đối với doanh nghiệp: hầu hết họ sẽ lựa chọn hình thức thuê đất nhằm tránh phải nộp một lượng tiền lớn để mua đất. Như vậy, nếu doanh nghiệp lựa chọn hình thức thuê đất thì giá trị đất đai không được tính vào giá trị doanh nghiệp, điều này cũng là một trở ngại đối với doanh nghiệp khi muốn thu hút

các nhà đầu tư chiến lược.

+ Đối với Nhà nước nếu doanh nghiệp lựa chọn hình thức thuê đất, Nhà nước sẽ bị thất thu một khoản tiền lớn.

+ Về phía ngân hàng: nếu doanh nghiệp lựa chọn hình thức thuê đất thì việc đưa tài sản thế chấp vào cũng bị hạn chế. Do tài sản thế chấp chỉ được định giá phần trên đất nên dư nợ cho vay cũng bị hạn chế. (vì hầu hết các ngân hàng thương mại hiện nay đều cho vay theo nguyên tắc có tài sản bảo đảm)

+ Đối với người lao động: việc lựa chọn hình thức cho thuê đất, nhất là đối với các lô đất có vị trí địa lý thuận lợi, sẽ là cơ hội kiếm tiền lớn đối với các nhà đầu tư khi họ nắm bắt các "thông tin ngầm". Điều này sẽ gây thiệt hại cho cán bộ công nhân viên do giá cổ phiếu được đẩy lên cao, người lao động không có cơ hội để mua cổ phiếu, cổ phiếu sẽ bị rơi vào tay một số ít các cá nhân có quyền thế và địa vị.

- Nhà nước nên ban hành và hoàn thiện cơ chế về chính sách thuế đối với hoạt động mua bán chứng khoán..

Luật thuế thu nhập cá nhân ra đời trong bối cảnh thị trường chứng khoán ở giai đoạn mới hình thành, hoạt động còn đơn điệu và chưa sôi động. Song giai đoạn hiện nay, thị trường chứng khoán đang phát triển và biến động hết sức mạnh mẽ, do đó việc ban hành chính sách thuế thu nhập đối với các hoạt động mua bán chứng khoán là hết sức cần thiết. Việc ban hành chính sách thuế thu nhập nên tập trung vào một số nội dung sau:

+ Chính sách thuế thu nhập đối với lợi tức thu được của các nhà đầu tư.

+ Chính sách thuế thu nhập đối với các hoạt động mua bán chứng khoán.

b. Giải pháp vĩ mô (về phía các ngân hàng thương mại)

Thị trường chứng khoán hình thành và phát triển kéo theo sự phát triển của các công ty cổ phần. Đây là loại hình công ty hết sức năng động, thích hợp với bối cảnh hiện nay của nền kinh tế nước ta, phù hợp với xu thế mở cửa, hội nhập kinh tế quốc tế.

- Trong giai đoạn hiện nay, với xu thế chưa ổn định của thị trường chứng khoán các ngân hàng cần phải hết sức thận trọng trong đầu tư tín dụng. Đặc

biệt các ngân hàng phải có cơ chế tín dụng riêng và minh bạch đối với các chủ trương cho vay để đầu tư chứng khoán. Do độ rủi ro của các loại chứng khoán còn khá cao do vậy phải gắn trách nhiệm và quyền lợi của các cán bộ tín dụng, cán bộ thẩm định cho vay. Đặc biệt giai đoạn vừa qua đã có một số khách hàng tiến hành làm giả cổ phiếu nhằm thu lợi bất chính. Đây cũng là vấn đề mà các ngân hàng thương mại phải hết sức chú ý.

- Do đặc thù của đầu tư chứng khoán với lợi nhuận cao song kèm theo nó là độ rủi ro tương đối lớn. Vì vậy, nếu không thận trọng một số cá nhân sẽ sử dụng vốn sai mục đích. Do đó, việc kiểm tra vốn sau cho vay là hết sức cần thiết. Hiện nay, việc kiểm tra vốn sau cho vay ở một số ngân hàng còn mang tính hình thức và hết sức chủ quan, chiếu lệ. Vì vậy, việc kiểm tra vốn sau cho vay phải tập trung chú ý vào một số nội dung cơ bản sau:

*** Về các chỉ tiêu định tính:**

+ Đối tượng, giá trị vật tư hàng hoá

đến ngày kiểm tra

+ Tình hình công nợ

+ Các chỉ tiêu tài chính

*** Về các chỉ tiêu định lượng:**

+ Vé thực tế sử dụng vốn vay so với cam kết (có đúng mục đích hay không?)

+ Vé đối tượng vay vốn có phù hợp với dư nợ hay không (Giá trị vật tư hàng hoá có phù hợp với dư nợ hay không)

Phù hợp nghĩa là giá trị vật tư hàng hoá kiểm tra phải lớn hơn dư nợ. Vì giá trị vật tư hàng hoá ở đây bao gồm cả vốn vay ngân hàng và vốn tự có của khách hàng tham gia và phương án, dự án theo quy định từng thời kỳ của ngân hàng.

+ Vé tình hình sản xuất kinh doanh (có hiệu quả không? Có ổn định không? Có tiếp tục đầu tư vốn được không)

+ Vé đánh giá tài sản đảm bảo (có đủ đảm bảo cho dư nợ khi xảy ra rủi ro không? Có cần đánh giá lại không?)

- Các ngân hàng thương mại phải đặc biệt chú ý đến việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực để đáp ứng yêu

cầu của thời kỳ hội nhập. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cần tập trung vào một số vấn đề sau:

+ Nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng

+ Nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ

+ Nâng cao năng lực tư duy chiến lược

+ Nâng cao năng lực tư duy tổng hợp

Tóm lại, trong giai đoạn hiện nay do thị trường chứng khoán phát triển còn chưa ổn định và đang có nhiều biến động, các ngân hàng thương mại phải hết sức thận trọng trong công tác đầu tư tín dụng tránh những rủi ro mất vốn có thể xảy ra. Đồng thời các ngân hàng cũng phải đánh giá chính xác những cơ hội và thách thức để từ đó có chiến lược kinh doanh hợp lý, phù hợp với giai đoạn mới, góp phần đưa nền kinh tế nước ta tiếp tục tăng trưởng, ổn định, hiệu quả, tạo nền tảng vững chắc để đưa nước ta hội nhập toàn diện và sâu rộng vào các khu vực kinh tế quốc tế ■